

Sygnatura akt VI Ka 518/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **13 października 2017 r.**

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Trzeja-Wagner

Protokolant aplikant sądowy Mateusz Dudek

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2017 r.

sprawy **G. P.** ur. (...)w G.,

córki K. i Z.

obwinionej z art. 96§3 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinioną

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 24 stycznia 2017 r., sygnatura akt IX W 1143/16

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw i art. 118 § 2 kpw

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia obwinioną G. P. od popełnienia zarzucanego jej wykroczenia z art. 96 § 3 kw;
2. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa

Sygn. VI Ka 518/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 24 stycznia 2017 r. sygn. akt IX W 1143/16 uznano obwinioną G. P. za winną tego, że w dniu 16.06.2016 r. w siedzibie Straży Miejskiej w G. nie wskazała wbrew obowiązкови uprawnionemu organowi komu powierzyła w dniu 12.02.2016 r. do kierowania pojazdu marki D. o nr rej. (...) tj. wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. i za to skazano ją na karę grzywny w kwocie 300 złotych. Jednocześnie zasądono od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa wydatki i opłatę.

Apelację od wyroku wniosła obwiniona, która zarzuciła wyrokowi Sądu Rejonowego obrazę prawa materialnego i prawa procesowego.

Sąd Odwoławczy po przeprowadzeniu kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku i rozważeniu zarzutów odwoławczych zważył, co następuje:

Apelacja obwinionej okazała się o tyle zasadna, że jej skutkiem była zmiana wyroku poprzez uniewinnienie obwinionej od popełnienia zarzucanego jej czynu. Zachowanie sprawcy wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. polega na niewskazaniu wbrew obowiązкови, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Obowiązek wskazania osoby, której powierzono pojazd do kierowania lub używania ma charakter ustawowy. Jego źródłem jest art. 78 ust 4 ustawy z dnia 20.06.1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, i zgodnie z treścią wskazanego przepisu spoczywa nie

tylko na właścicielu, ale i na posiadaczu pojazdu, a zatem na osobie, która nie będąc właścicielem, czasowo nim włada (użytkowniku pojazdu). Oznacza on, że każda ze wskazanych wyżej osób ma obowiązek upewnienia się i zapamiętania, komu w danym czasie powierza pojazd, którym dysponuje. Prawo o ruchu drogowym nie określa formy, w jakiej ma nastąpić odmowa udzielenia informacji. Może być złożona ustnie lub na piśmie, bądź też niewskazanie może być zrealizowane w formie zaniechania.

W niniejszej sprawie Straż Miejska ujawniła podejrzenie popełnienia wykroczenia i skierowała do obwinionej jako właścicielki pojazdu wezwanie w trybie przewidzianym przepisami zobowiązujące do oświadczenia komu powierzyła swój pojazd do kierowania w dniu 12.02.2016 r. W dniu 4.03.2016 r. wysłano do G. P. wezwanie, które to nie zostało przez obwinioną prawidłowo odebrane w terminie. W dniu 22.04.2016 r. strażnicy miejscy J. B. i Z. B. przebywali w Sądzie Rejonowym w Gliwicach przy okazji rozpoznawania sprawy IX W 1591/15 dotyczącej obwinionej G. P. i próbowali doręczyć obwinionej przesyłkę, jednakże obwiniona nie przyjęła jej i powiedziała aby wysłać ją pocztą. W dniu 20.05.2016 r. wysłano do obwinionej wezwanie do stawienia się w siedzibie Straży Miejskiej w G. w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. Wezwanie to również nie zostało prawidłowo odebrane przez G. P. przesyłkę podwójnie awizowano. Strażnicy miejscy w osobach Ż. P. i T. P. ponownie w dniu 7.06.2016 r. próbowali doręczyć obwinionej korespondencję na terenie sądu, jednakże G. P. odmówiła przyjęcia. Należy podkreślić, że przy próbach osobistego doręczenia obwinionej korespondencji przez strażników miejskich nie informowali oni G. P. o treści pisma ani też o zakresie prowadzonego postępowania.

W niniejszej sprawie należało rozpatrywać czy obwiniona została skutecznie wezwana do wskazania osoby kierującej pojazdem w dniu 12.02.2016 r. Zgodnie z art. 78 ust. 4 wskazanej ustawy, obowiązek wskazania osoby, której został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, powstaje tylko wówczas, gdy uprawniony organ wystąpi z takim żądaniem. Wówczas naruszenie tego obowiązku może polegać na złożeniu oświadczenia o odmowie wskazania tej osoby albo też na nieudzieleniu odpowiedzi na zadane pytanie. Jednakże w każdym wypadku po stronie osoby zobowiązanej musi istnieć świadomość żądania udzielenia takiej informacji. Skierowane do obwinionej wezwania nie dotarły do niej i w związku z tym brak jest dowodów by obwiniona zapoznała się z ich treścią i że był jej znany konkretny obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 wskazanej ustawy. W każdym wypadku po stronie osoby zobowiązanej musi istnieć świadomość żądania udzielenia takiej informacji. Nie ma przy tym znaczenia, w jakiej formie takie żądanie zostanie przekazane, gdyż istotne jest, czy dana osoba miała świadomość, że została wezwana przez uprawniony organ do wskazania, komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania oraz czy taką wiedzę rzeczywiście posiadała. Zgodnie zaś z zasadą ciężaru dowodu, to na oskarżycielu spoczywa obowiązek udowodnienia tych okoliczności. Obwinionego chroni bowiem zasada domniemania niewinności (art. 5 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w.), co wyłącza możliwość domniemania świadomości wypełnienia znamion wykroczenia z art. 97 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym. (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2010 r. sygn., akt I KZP 15/10, OSNKW rok 2010, nr 10, poz. 87) Trafnie podnosi się w piśmiennictwie, że w wypadkach doręczenia zastępczego (art. 133 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 38 § 1 k.p.w.) właściciel pojazdu nie miał możliwości postąpić zgodnie z nakazem wyrażonym w art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Wskazany sposób doręczenia zastępczego pisma ma charakter procesowy i nie można przenosić go wprost na grunt prawa materialnego represyjnego, którym jest prawo wykroczeń. Doręczenie zastępcze rodzi wątpliwość, czy do sprawcy dotarło żądanie udzielenia informacji, o ile nie ma na to innych dowodów (w niniejszej sprawie takich dowodów nie ma).

W świetle powyższego rozstrzygnięcia szczegółowe odnoszenie się do zarzutów podniesionych w apelacji jest bezprzedmiotowe.

Wobec uniewinnienia obwinionej od zarzucanego jej wykroczenia kosztami postępowania należało obciążyć Skarb Państwa.